Wady wymowy

O wadzie wymowy mówimy wtedy,gdy wymowa odbiega od normy ogólnie przyjętej w danym języku, począwszy od drobnych nieprawidłowości w realizacji poszczególnych głosek, aż po ciężkie wady utrudniające kontakt z otoczeniem Odchylenia w mowie mogą dotyczyć zasobu słownictwa (leksyka), umiejętności posługiwania się formami gramatycznymi lub rozumienia ich funkcji, realizacji fonemów lub ich odbioru.

Największą grupę wad wymowy na etapie nauczania początkowego stanowią wady artykulacyjne zwane **dyslalią**. Jest to nieprawidłowość w wymawianiu jednej, wielu, a nawet niemal wszystkich głosek od razu. Wymowa jest wtedy niewyraźna, mało zrozumiała, aż do bełkotu.
Najogólniej dyslalia obejmuje:
-mogilalię (elizje),tj.opuszczanie dźwięków (krowa- kowa);
-paralalię (substytucje, czyli zamienianie głosek);
-dyslalię właściwą (wszelkie zniekształcenia głosek).

Ze względu na nazwę głosek nieprawidłowo artykułowanych dyslalię dzieli się na:
-**sygmatyzm tj. seplenienie (sz, ż, cz, dż jako s, z, c, dz);**
-mowa bezdźwięczna (woda-fota, żaba-szapa);
-rotacyzm, tj. reranie (wadliwa wymowa r);
-kappacyzm (wadliwa wymowa k);
-gammacyzm (wadliwa wymowa g);
-rynolalia, tj.nosowanie (nosowa wymowa głosek ustnych lub odwrotnie).

Drugim co do częstotliwości występowania u dzieci rodzajem zaburzenia mowy jest **jąkanie**. Najogólniej mówiąc polega ono na zaburzeniu koordynacji narządów: oddechowego, artykulacyjnego i fonacyjnego. Obserwuje się wzmożone napięcie mięśni związanych z mową, np. wiązadła głosowe zaciskają się, zachodzą na siebie, głos wydobywa się z trudem..

WSKAZÓWKI DLA RODZICÓW
Jak zapobiegać nieprawidłowościom w rozwoju mowy?
1. Zapoznać się z prawidłowościami rozwoju mowy dziecka.
2. Śledzić uważnie proces rozwoju mowy swojego dziecka, czy nie pojawiają się niepokojące objawy, np.
-nieprawidłowość w budowie narządów mowy,
-brak gaworzenia we właściwym czasie,
-brak mowy u 3-letniego dziecka.
3. Zatroszczyć się o prawidłowy rozwój mowy dziecka już we wczesnym

dzieciństwie, a także w okresie prenatalnym .
4. Dbać o właściwą opiekę medyczną, racjonalne odżywianie, pozytywne postawy wychowawcze w domu i w szkole, życzliwe postawy międzyludzkie.
5. Od urodzenia mówić do dziecka językiem dorosłych, a spieszczeń używać tylko w zabawach.
6. Nie wymagać od dziecka posługiwania się mową dorosłych, ale też nie naśladować jego języka. Utrudnia to dziecku naukę mowy.
7. Nie przestawiać dziecka leworęcznego na rękę prawą bez konsultacji z psychologiem.
8. Zapobiegać chorobom uszu, przewlekłym stanom kataralnym i wadom zgryzu (karmić butelką do 1.roku życia ! smoczki- też!)
9. Starać się słuchać, co dziecko do nas mówi, ponieważ chętnie słuchane-chętnie mówi.
10. Zachęcać dziecko do mówienia, nawet jeśli ma zaburzoną mowę.